

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

gost. 51

Nr. 6
JUNI
1970

Du danske sommer, jeg elsker dig. . .

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HDS. KGL. HØJHED PRINSESSE MARGARETHA

Henvendelser om hjælp i henhold til fondens fundats rettes til formanden, konsul Kaj V. Dahl, 8700 Horsens.

Henvendelser ang. feriehjemmet på Kegnæs rettes til skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men i øvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bosiddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tillige med disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var blevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, 8700 Horsens.

Næstformand: Generalmajor F. B. Larsen, Bruxelles, Belgien.

Kasserer Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, 1169 København K.

Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV. Skolen 10 54 21. Privat 10 41 28.

Politiassistent S. Julsgård Larsen, Boeslundevej 1, 2700 Brh.

Den øvrige bestyrelse består af:

Skrædermester Jacob Brandt,
Ørnevej 63, 2400 NV.

Afd.chef, civilingeniør Mogens Dyre,
Gilbækhus, 6430 Gildbro pr. Nord-
borg.

Overpostbud E. Holger Grome,
Tårnby Torv 24, 2770 Kastrup.

Bankfuldmægtig Olav Holst,
Bengtasvej 6, 2900 Hellerup.

Seminarierektor, cand. mag.
Paul Holt, Præstevangsvej 35,
8210 Aarhus V.

Direktør G. Jespersen, 7400 Herning

Arkitekt P. A. Johansen, Bernstorff-
lund allé 80, 2920 Charlottenlund.

Oberst K. Kjeldsen, Rollosvej 3,
5200 Odense V.

Tandteknikermester Leo Kæraa,
Banegårdspladsen, 8000 Århus.

Arkitekt Ove Ch. Lembcke, Brødre-
gade 19², 8900 Randers

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft,
de Mezasvej 18, 8000 Århus.

Førstelærer P. E. Mahler,
Fåborgvej - 5631 Ebberup.

Dr. Børge Næsted, 6772 Hviding st.

Kontorchef O. Olesen, Leonorasvej 8,
9000 Hasseris, Aalborg.

Landsretssagfører H. Rambusch,
Kongensgade 49, 6700 Esbjerg.

Sognepræst Poul Riis, Præstegården,
Herrestrædet, 4200 Slagelse.

Bladet PIGTRAAD

Organ for og udgivet af Kam-
meraternes Hjælpefond. Ud-
kommer med 11 numre årligt.

Ved bestilling af abonne-
ment benyttes girokonto
nr. 780.

Annoncer.

Ekspedition, abonnements- og
annonce-afdeling: Grenågade 14,
2100 København Ø. TRIA 888
(kontortid 10-12, lørdag lukket).

Ved indbetaling for an-
noncer benyttes girokon-
to nr. 55538.

Eventuelle fejl i besørgelsen af
bladet rettes lettest og hurtigst
ved henvendelse til udleverings-
postkontoret.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Sko-
leinspektør Johs. Fosmark.
(Medl. af Dansk Fagpressefor-
ening), Frederiksborgvej 109,
2400 København NV. Skolen:
10 54 21. Privat: 10 41 28.

TRYK:

H.W. Reklametryk
Blågårds Plads 13 - 35 11 19

INDHOLD:

Officielt vesttysk besøg..... 103

En tak for dansk-norsk
svensk hjælp 105

4. maj betød også frihed for
tyskerne..... 107

Paralleller med ungdoms-
oprøret 109

Fremtidsopgaverne løses
i fællesskab..... 111

De erhvervshæmmede..... 119

Neuengammeforeningen..... 119

Buchenwald..... 120

Næste nummer udkommer i
august

Officielt vesttysk besøg

Den 9., 10. og 11. juni blev der flaget med dannebrog fra alle offentlige bygninger. Anledningen var, at Vesttysklands præsident, dr. Gustav Heinemann var på officielt besøg, og det vil jo sige, indbudt af konge og regering til at være vor gæst.

Besøget forløb på smukkeste måde. Der var vel nok mere hjertelighed over modtagelsen af Willy Brandt. Det spiller sikkert en rolle, at han taler et charmerende norsk, og at han tager så norsk på tingene, at man faktisk godt kunne gå og bilde sig selv ind, at han er nordmand. Om Willy Brandts illegale indsats har vi tidligere skrevet, men det bør også være kendt, at Heinemann i Hitler-årene hørte til bekendelseskirkens ledende modstandsmænd. Han overtog denne modstandsgrup-

pes informationstjeneste. Den kunne mærkeligt nok gennem en årrække udbredes i hele Tyskland.

Mangfoldiggørelsen skete i Heinemanns hus i kælderetagen, mens Hilda Heinemann på skift med husassistenten holdt vagt og forsørgede mandskabet med forplejning.

Efter sammenbruddet i 1945 blev Heinemann da også på grund af sin udadlæggeløse politiske fortid udnævnt til borgmester i Essen.

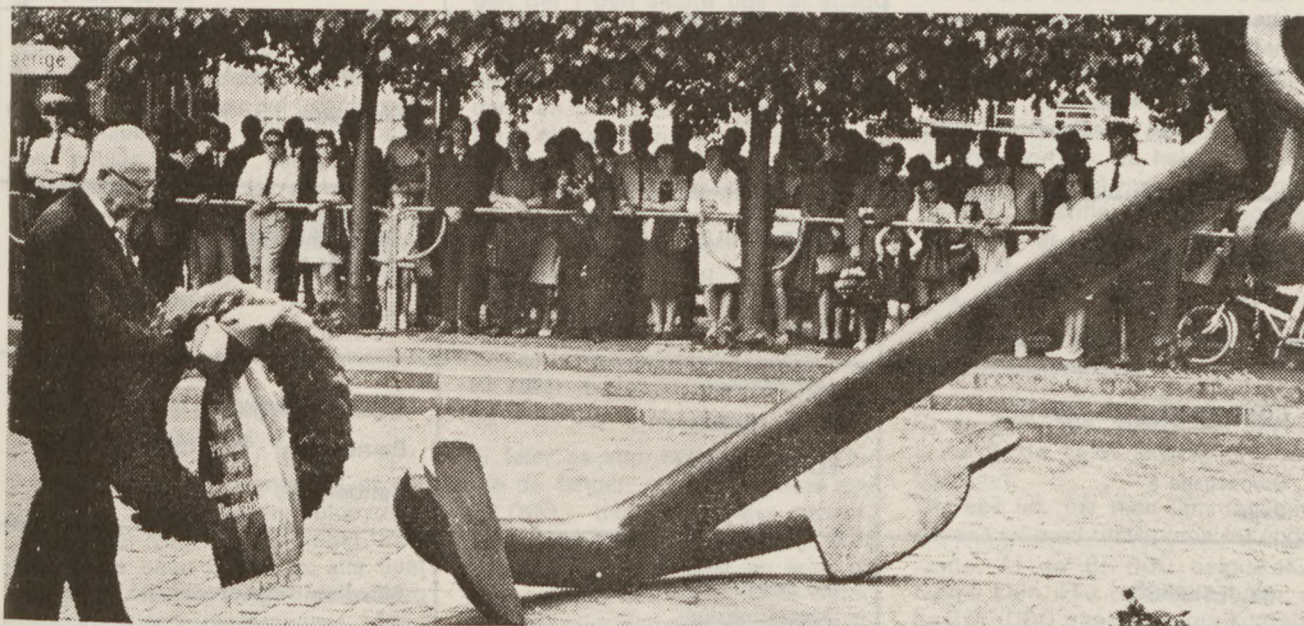
Alt dette kendte jeg, og da det tyske TV ringede og bad om nogle optagelser fra mit hjem og en udtalelse i anledning af Heinemanns besøg, måtte jeg sige, at de var velkomne.

Og jeg vil da gerne vedstå, at Heinemann efter min mening gjorde det rigtige, idet han ikke søgte at bortforklare de vanskeligheder, de nazi-

stiske forbrydelser overfor danskere havde skabt. »Vi vil fra vor side ikke fortie og ikke glemme, hvad der skete dengang af uretfærdighed, og vi forstår de lidelser, danské blev udsat for af tyskerne under besættelsen«, sagde han bl.a.

Se, når dette siges, kan man komme videre i det dansk-tyske forhold. Så fornemmer man, at det med Heinemann og Willy Brandt er et nyt Tyskland, der kommer til os. Tidspunktet for det officielle besøg var gunstigt. Vi har jo mange gange været sammen med tyskere efter befrielsen, men det har næsten alle været tidligere fanger - og der er samarbejdet næsten en selvfølge. Vi ligesom følte trang til at hilse på det nye Tyskland, og det skete i denne måneds første halvdel.

F-k.

Vesttysklands præsident, dr. Gustav Heinemann besøgte i juni mindeankeret i Nyhavn.

<p>Herremagasinet C.O. Larsen Storegade 25 AUGUSTENBORG</p>	<p>STØT RED BARNET! T. A. T.</p>	<p>E. V. HANSEN København K.</p>
<p>H. ANKER PIHL Manufaktur - Svaneke</p>	<p>A/S RANDERS ASFALT- & TJÆREFABRIK Randers</p>	<p>J. JUNGET A/S Mindegade 17 - Herning</p>
<p>GURRE Købmandshandel</p>	<p>A. J. JENSEN Købmand Alminde pr. Almind</p>	<p>MARTIN HANSEN Købmand - Gilleleje</p>
<p>SAHA</p>	<p>AXEL MIKKELSEN V. Strandgade 25 Ringkøbing</p>	<p>JYSK RULLEGARDINFABRIK A/S Vejle</p>
<p>IVAR K. SMELNECKE Ingeniørfirma Badstuestræde 17</p>	<p>MENSTRUP BAGERI Menstrup pr. Hyllinge</p>	<p>N. THINGGÅRD Stjerneholmegade 36 - 8700 Horsens</p>
<p>STØT RED BARNET! T. A. T.</p>	<p>J. P. HANSEN Bagermester Nørregade 19 - Varde</p>	<p>HANS FROST Tømrermester Ormstoft pr. Sønderborg</p>
<p>JOHS. CHRISTENSEN Støbegøds St. Voldgade 6 - Randers</p>	<p>KOLIND BOGHANDEL</p>	<p>O. Petersen & Co. Slotsgade 15 - Hillerød</p>
<p>LINDE TRYK Vesterbro Torv 1-3 - Aarhus</p>	<p>LUNO MØBLER Volden 6 Aarhus</p>	<p>GUNNAR MØLLER AUTOLAKERERI Aarhus</p>
<p>CONTINENTAL VIN-IMPORT Grønnegade 5 Vejle</p>	<p>H. C. Jørgensen LUNDERSKOV</p>	<p>Niels Frederiksen Barnevogne - Legetøj Søndergade 25 - Kolding</p>
<p>SV. ESKEROD Aarhus</p>	<p>M. MØNSTED Slagtermester Stoholm</p>	<p>Nordisk Tegnemaskine Industri Tempovej 15 - Ballerup</p>

En tak for dansk-norsk-svensk hjælp

Den 20. april samledes danske og norske fanger med pårørende på 25-årsdagen for befrielsen fra Neuengamme.

Blandt talerne var generalmajor Fl. B. Larsen, næstformanden for Kammeraternes Hjælpefond.

Som tidligere Neuengamme-fange havde han den rette baggrund for at vælge de rette ord på dette sted.

Han sagde bl.a.:

Vi er igen i Neuengamme, 25 år efter at de sidste danske og norske fanger forlod denne lejr, som var deportationslejr for de fleste fanger fra Danmark, og som endte med at blive gennemgangslejr for alle danske fanger, bortset fra Stutthof- og Theresienstadtfangerne.

Vi er igen på dette sted, som ingen af os dengang ønskede at se igen, og som de fleste af os undgår at tænke på, og hvis vi gør det, er det med væmmelse og afsky.

Vi forlod lejren på et tidspunkt, hvor det tredie rige endnu kæmpede en blodig og forbitret kamp. Det var ikke blot en meningsløs, men også en nytteløs kamp, som ikke var et folk, et land eller en nation værdig. Lad os i dag glæde os over, at så mange i både Vesttyskland og Østtyskland åbent og uden forbehold erkender dette.

Vi var dengang nok klar over, at det tredie riges dage måtte være talte. Men vi vidste ikke, om det endnu skulle trække ud i dage, uger eller måneder. Vi håbede, og selv om tvivlen nagede, var vi næsten overbevist om, at det var en af de sædvanlige propagandaløgne, at nazisterne havde et hemmeligt våben, der kunne forlænge krigen og måske ændre dens gang.

Vi slap ud et par uger, før nederlaget var fuldbyrdet

I dag ved vi, at vi slap ud et par uger før nederlaget var fuldbyrdet. Et par uger lyder ikke af meget, men de kunne have kostet os alle livet på grund af mishandlinger, sult og sygdom eller krigshandlinger, sådan som det kostede livet for ca. 10.000 af de fanger vi i de sidste dage var sammen med, fanger repræsenteren-

de alle de folk, der kæmpede mod naziregimet, og som under tragiske omstændigheder måtte lade livet, umiddelbart før de ville have fået opfyldt deres gennem år opbyggede brændende ønske om at overvære dramets slutfase - sådan som de og vi ønskede det afsluttet.

Det er nu 25 år siden, og vi der af en eller anden grund overløvede dengang og i modsætning til så mange af vore kammerater - er kommet igennem de 25 år, der fulgte, er altså her igen.

Men vi er her ikke alene. Vi er her ikke alene sammen med vore pårørende, men sammen med pårørende til de af vore medfanger, der ikke er i live i dag og sammen med nogle af de chauffører, der kørte os hjem. Nogle har endda været sammen med de ca. 100 tidligere fanger, der i den sidste uge har aflagt besøg i tidligere KZ-lejre på begge sider af jerntæppet. De har her mindedes de døde kammerater og bragt dem en blomsterhilsen hjemmefra. De er nu sammen med os ved denne højtidelighed, der har et dobbelt formål: at mindes dem, som ikke er i live i dag, og at udtale de befrielses tak til dem, der muliggjorde, at vi kan stå her i dag.

Vi føler os som repræsentanter for 20.000

Vi føler os som repræsentanter for alle de fanger- og det er mere end 20.000 - der takket være svensk, norsk og dansk samarbejde blev hentet ud af fængsler og lejre og blev samlet her for at blive transporteret over den danske grænse eller til Sverige til friheden. Der må være psykiske forudsætninger for at overleve vilkårene i fængs-

ler og lejre. Vi ved, at det drejede sig først og fremmest om at bevare håbet og viljen til livet. Styrken fik vi gennem båndene til dem derhjemme, tanken om dem, troen og håbet om at gense dem. Men lige så megen tak vi skylder dem, må vi erkende, at der yderligere foruden stort held også måtte være materielle forudsætninger for ikke at dø af sult, savn og udmattelse.

Disse forudsætninger for overhovedet at opretholde livet skabtes af svensk og dansk Røde Kors og ikke mindst af det danske socialministerium, og skyldtes norsk initiativ taget allerede i 1941 og gennemførtes af en fortrinlig transportorganisation, i høj grad båret af CBU.

Den praktiske mulighed for at udfri de mere end 20.000 fanger skabtes af svenskerne med Folke Bernadotte i spidsen. Denne mulighed blev med dygtighed, dristighed, offervilje og omhu udført af det svenske hjælpekorps, det danske Røde Kors og CBU samt et stort antal vogtmænd og transportfolk fra hele landet, der under forhold så ringe, at man næppe kan forestille sig det i dag, gennemførte et hjælpearbejde så storslået, at dets sidestykke næppe findes.

- De fleste af os skylder faktisk vore hjælpere livet.

Vi er dem alle megen tak skyldig ja de fleste af os skylder dem faktisk livet.

Det ses let, når man sammenligner danske tal med tilsvarende for andre lande. Af de 85.000 belgiske KZ-fanger kom ikke halvdelen hjem, af de 200.000 franske fanger kom kun 17% hjem, og af 110.000 deporterede Hollændere kom blot 5.000 tilbage i live. Selv om tallet på dan-

H. N. ANDERSEN

KØBENHAVN

STØT KAMMERATERNES

HJÆLPEFOND!

Gesten

Breininggaard Efterskole

v/ A. G. Nielsen

10 mdr. kursus fra september

Almene - Valgfrie og fritidsfag

Ring eller skriv efter oplysninger

Tlf. (07) 38 10 21

Besøg

Missionshotellet

VILDSUND STRANDHOTEL

Vest Vildsund

7700 THISTED

GYMNASTIKHØJSKOLEN VED VIBORG

indbyder til lederuddannelse i gymnastik,
håndbold, andre boldspil, atletik og
foreningsarbejde

gennem følgende kurser:

5 mdr. kursus: november-marts

3 mdr. kursus: maj-juli

1 mdr. grundkursus juli

1 mdr. suppleringskursus: august

8 dages suppleringskursus:

oktober (efterårsferien)

Flere korte kurser

Nærmere oplysninger tilsendes

Tlf. (06) 62 20 11

Arne Knudsen

Det Gjensidige

Løsrøforsikringselskab

Gryde Torv 6

THISTED

ske fanger, der mistede livet dengang og senere, kan skrives med et 4-cifret tal, så er det dog forholdsvis meget mindre end for de nævnte lande, og det skylder vi først og fremmest det svensk-danske hjælpearbejde.

Vi kender Muselmanden.

Men mange blev hernede og mange har ikke nået at komme sig efter de sår, de fik hernede.

Der er sat KZ-fangen - Muselmanden - et minde, sådan som vi kender ham. Det er en skulptur, som mange måske vil have svært ved at tro forestiller et menneskeligt væsen. Det er et af de mange mindesmærker om en tid, som ikke må glemmes. Ikke for de døde skyld eller for vores skyld, men for eftertidens skyld. Forudsætningen for at hindre gentagelser er, at man ved, hvad der skete og hvorfor det skete, så man også erkender, hvad et diktatur kan misbruges til.

Den verden vi har levet i siden befrielsen er ikke blevet som vi og de havde forestillet os. Der er endnu diktaturer med rædselslejre, tvang og terror. Endnu finder der tortur, mishandlinger og grove brud på menneskerettighederne sted.

Der er også lyspunkter

Men der er også lyspunkter, ikke mindst fra den sidste tid. Der er dog stadig et svælg mellem folkenes indstilling om at leve i fred og fordragelighed og statsmændenes evne til at fjerne årsagerne til spændingen mellem landene. Før de årsager er væk, kommer der ingen virkelig afspænding.

Endnu er den sidste kamp for menneskets ret og frihed ikke udkæmpet. Endnu er der brug for nogle til at vise vej og give eksempel, således som vore døde gjorde det i deres kamp for en bedre verden. Uden vilje til ofre kan målet: frihed for savn og frihed for frygt ikke nås. Derfor var deres lidelser, deres kamp og deres død ikke forgæves. Lad os blotte vore hoveder, lukke vore øjne og mindes dem, der ofrede livet for menneskets ret og frihed.

4. maj betød frihed for danskerne — men også i Tyskland

Chefredaktør Karl Otto Meyer, Flensborg var hovedtaler ved frihedsfesten i Tønder.

At befrielsen fra det tyske åg ikke er blevet glemt i Tønder, sås mere end tydeligt ved blot at kigge på det store antal mennesker, der den 4. maj havde valgt at være med ved 25 års mindet på pladsen mellem Amsthuset og Tønderhus. Mange hundrede var mødt.

Et festligt syn at se de forskellige fakkeltog - der var vist fire - møde op for at kaste faklerne i bål.

Med i fakkeltogene var »Rent civile«, skoleelever, spejdere, repræsentanter for ungdomsorganisationerne i byen, for civilforsvaret og militæret - der var hjemmeværnsfolk, forsvarsbrødre og modstandsfolk med.

Alle »togen« mødte op med musik i spidsen: Pigespejderne spillede, hjemmeværnets orkester gjorde det samme...

I Tønderhus var chefredaktør Karl Otto Meyer, Flensborg hovedtaleren, han indledte med at sige: - Det følte for vi danske syd for grænsen som noget helt naturligt at befrielsen også for os blev til en glæde, vi knap nok fattede. Det burde disse dage være blevet for alle hernede, og jeg fatter stadig ikke, at der den dag i dag findes politikere, der tilsyneladende af deres fulde overbevisning taler om, at 1945 for det tyske folk blev katastrofens og ydmygelsens år.

Det var dog friheden vi fik, og som vi alle fik. Friheden fra nazismens åg - for mit vedkommende og for min generations vedkommende vil disse dage i begyndelsen af maj for bestandig stå prentet i erindringen. Husk på: Vi var dengang mange 16 årige, der bogstavelig talt blev revet væk fra skolebænken og ud til soldatertjeneste ved fronterne. Jeg tænker tit på, fortsatte Karl Otto Meyer, om de unge i dag i virkeligheden skønner på, hvor godt de har det, og hvad det vil sige at være vokset op i frihed.

De unge i dag har deres problemer, til dels skal de også kunne klare deres eget, men det er som de ikke rigtig har fornemmelse for de kår, vi andre fik - det at skulle vokse op i tvang.

Tyskland tog fejl under nazistytret: Man glemte at følge det helt elementære: Retten til at tænke, tro og tale frit. Det enkelte menneskes ret.

Karl Otto Meyer fremhævede derpå: - Vi danske sydslesvigere har måske i dag ikke helt den samme ro i sindet som I heroppe nord for grænsen - vi fik det helt ind på livet, dette med, at friheden kan gå fløjten fra den ene time til den anden, derfor sidder der nok en rest af angst tilbage hos os, men vi vil helt og oprigtigt være med til at forberede den fremtid, der nok vil betyde, at vi får større fællesskab med vore naboer rundt i Europa, men vi er ligeså vel som alle andre vidende om, at netop dette fællesskab, der sigtes efter så langt fra vil befri os for det ansvar, vi altid har følt at have.

Men vi vil sige tak sluttede Karl Otto Meyer, hvis vi i vor hverdag hernede søndenskel fortsat må få lov til også at leve som det vi føler vi er som danske.

★

Bogen om Frihedsfonden

Frihedsfondens start, arbejde og økonomi gennem 25 år skildres i en nu udkommet bog, skrevet af redaktør Hakon Stephensen.

I forordet til bogen, der er på knap 100 sider tekst og billeder, hedder det:

- Lad det være sagt straks, at nærværende lille bog ikke på noget punkt må betragtes som et led i historieforskningen. Det er en beretning om arbejdet inden for den Frihedsfond, som blev oprettet efter den tyske kapitulation - en beretning, der er bygget over spredte notater, mødereferater og personlige erindringer.

<p>UDBYE'S BOGTRYKKERI Staldgårdsgade 38 - Vejle</p>	<p>D. A. S. F. Skagen</p>	<p>»CHIC« Vaskeri Storegade 86 - Stege</p>
<p>FR. SANDER Tranekær</p>	<p>THE BORDEN COMPANY A/S Esbjerg</p>	<p>A. ESPERSEN A/S Fiskeeksport Sydhavnen - Rønne</p>
<p>ORLA HANSEN Bagsværd Hovedgade 131 2880 Bagsværd</p>	<p>H. SVENDSEN Slagtermester Faxe Ladeplads</p>	<p>L. ELKJÆR PEDERSEN Slagtermester Møllegade 99 - Skanderborg</p>
<p>ALFRED NEJSUM Aut. VW-forhandler Østergade 40 Øster-Vrå</p>	<p>JENS KIRKEGAARD Tømremester ANS</p>	<p>FREDERIKSBERG PAKKASSEFABRIK Biblioteksvej 54 - Hvidovre</p>
<p>A/S UNION CEMENTVAREFABRIK Vojens</p>	<p>HORSENS KAROSSERIFABRIK</p>	<p>HUMLEBÆK ISENKRAM Ny Strandvej 46 Humlebæk</p>
<p>ALLERT F.</p>	<p>L. K. KRISTENSEN & SØN Cykler - Knallerter - Radio Danmarksgade 53 - Aalborg</p>	<p>ESTHER HJORTH Manufaktur Fjellerup pr. Tranehuse</p>
<p>PALLISBJERG Ulfborg</p>	<p>Den Danske Landmandsbank Gothersgade 18 Fredericia</p>	<p>MARINUS POULSEN & SØN Manufaktur Farsø</p>
<p>BRÆDSTRUP TRÆLASTHANDEL A/S</p>	<p>I. I. IVERSEN's Manufakturhandel Nørregade 12 Køge</p>	<p>ARBEJDERNES FÆLLESBAGERI Køge</p>
<p>RØNDE KURSUS Ronde</p>	<p>Ringkøbing Automobilforretning A/S</p>	<p>P. F. CLEEMANN Skibsmægler Aabenraa</p>
<p>FRODE JOHANSEN Bagermester H. Egedesvej 6 - Århus</p>	<p>Sv. Zink Christensen Aut. Installatør BORDING ST.</p>	<p>AA. E. NIELSEN København</p>

Er der paralleller at se mellem de unges oprør og frihedskampen?

Der var gjort noget særligt ud af højtideligheden den 5. maj i mindelunden i Aalborg for frihedskampens ofre, og den blev noget særligt. Det var en smuk stilfuld tak til dem, der måtte ofre livet.

Foruden mange pårørende deltog mange officielle repræsentanter i højtideligheden. Den britiske ambassade var repræsenteret af major Mac Kay Forbes og det engelske konsulat i Aalborg af købmand Erik Emborg. Frihedsfonden var repræsenteret ved bl. a. konsul, vinhandler Sigurd Müller, Flyvestation Aalborg ved dens ny chef, oberst J- Jørgensen.

★

Efter at Aalborg politiorkester havde spillet en koral og deltagerne sunget »Vor Gud han er så fast en borg« talte stiftsprovst Børge Roesen, som bl.a. sagde:

En af de ting vi lærte i årene 1940 45 eller forsøgte at lære var, at alting har sin pris. Det var bl. a. derfor at mange, som var pacifister i 30'erne en dag fandt sig i modstandskampens hverdag.

De betalte også deres pris for vort land. De var nødt til at betale, og vi må sige »Guds fred med dem som bløde i Danmarks rosegård«.

Vi har ofte hørt og hører stadig spørgsmålet, om det var opgaven værd. Det er et dumt spørgsmål, fordi det ikke kan besvares, fortsatte stiftsprovsten. Det drømte ingen af os om at stille dengang. Måske drømte vi om, hvad der skulle komme ud af det. Mennesket overtager ansvaret for sit liv, men hvad der kommer ud af det, og hvornår det ender ved vi ikke. Jeg har hørt mange, som er skuffet over, som det gik, men jeg har på fornemmelsen, at de med urette forlanger det anderledes. Hvad der kom ud af det er vi, der er tilbage, ansvarlige for, også selvom vi vender ryggen til.

★

Skulle der være paralleller mellem vor tids ungdomsoprør og modstandsbevægelsen? Modstandskampen var een stor ulydighed på tværs af det officielle Danmark. Derfor skal vi spidse øre, når de unge vender sig mod det officielle Danmark i dag.

Jeg forstår, hvis de leder efter et ansvar i det samfund, hvor mennesket føles som en maskindel, men jeg forstår ikke den grænseløse forkælelse og pylrethed, der ligger i mange unges protester.

Den, der taler nedsættende om livet, har intet at kæmpe for. Livet er altid en kamp værd. Livet vil elskes ellers dør det mellem hænderne på os, sluttede stiftsprovst Roesen.

Herefter blev der nedlagt en række officielle kranser foruden dem, der allerede var lagt, og efter at kantor M. Løgsted havde sunget solo »En lærke lettet« blæste to trompetere fra Jydske Trainregiment »The last post« og formanden for Mindelundens Venner, murermester Vilhelm Jensen, sluttede.

Horsensfest med mange unge.

I Horsens holdt man en højtidelighed om aftenen den 4. maj, hvor den daværende byleder fra 1945, kriminalassistent Jens Sørensen (også nuværende efor byens 4. maj-kollegium) talte. Først havde man en march gennem byen med politiorkester, hjemmeværn o.s.v. til Klosterkirken, hvor byens officielle monument findes for besættelsestidens ofre. I højtideligheden deltog mange unge imellem.

Jens Sørensen mente, man aldrig må ophøre med at huske dem, der ofrede livet dengang, og at man altså stadig skal mødes. Også borgmester Ove Jensen, Horsens, som var aftenens anden taler, mindedes tiden for 25 år siden. Han sluttede med at oplæse navnene på dem, der dengang faldt her fra byen og nedlagde en krans ved mindesmærket.

Major John Langdon i Kolding.

Kolding by havde gjort sig store anstrengelser for at ferje befrielsen. Bl.a. havde man fået den britiske officer, som ledede styrkerne i byen i fredssommeren, major John Langdon, til at komme. Også et musikkorps fra hans regiment, som nu ligger i Tyskland, nemlig The Kings Regiment, hvis hjemsted er Liverpool.

I Sct. Nicolai kirke holdtes en mindedagstjeneste ved sognepræsten, Anker Sølling, og med musik ved domorganist V. H. Hansen, Haderslev, ligesom koncertsangerinde, fru Karen Reiner Pedersen sang, bl.a. »Guds fred med vore døde«.

Og næsten samtidig udgik fra fem pladser i byen en stjernemarch med slutpunkt i pladsen ved Staldgårdene og Koldinghus. Forstander for specialarbejdernes skole i Kolding, fhv. SF-byrådsmedlem Kai Ibsen, hvem byen havde overdraget arrangementets opbygning, var aftenens første taler. Desuden blev talt af borgmester Peter Ravn, Kolding, byens borgmester i 1945, lrs. V. Juhl, m.fl.

DUCKWITZ HÆDRET

20/4.

Berlin, søndag. Den vesttyske forbundskansler Willy Brandt overværede i dag, at hans gamle ven og statssekertær, Georg Ferdinand Duckwitz, blev hædret af Berlins jøder som tak for hans hjælp til at redde Danmarks jøder fra udslettelse.

Ved en højtidelighed i Vestberlins jødiske center fik Duckwitz overrakt Heinrich Stahl-prisen. Det var i dag 27 år siden, at jøderne i Warszawas ghetto rejste sig til kamp mod nazisterne den 19. april 1943. Det var også i 1943, at den daværende tyske søfartsattaché i Danmark, Georg Duckwitz, kom under vejr med, at Hitler havde planer om at arrestere samtlige 7000 jøder i Danmark og sende dem til udryddelseslejrene.

Han kontaktede Hans Hedtoft og den danske undergrundsbevægelse nåede at organisere de danske jøders flugt til Sverige. Heinrich Stahl-prisen er opkaldt efter en tidligere formand for Berlins jødiske samfund.

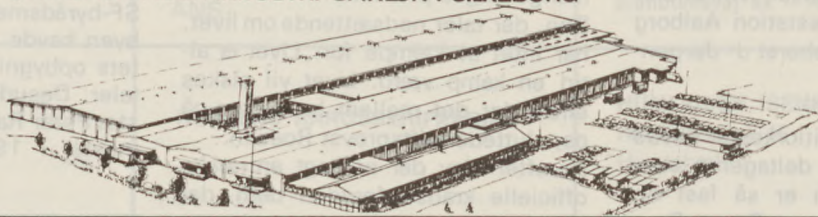
**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND!**

K. N. S.

VÆRN OM NATUREN!

E. B. R. G.

A/S KAJ NECKELMANN
SYNTEKISK FIBER INDUSTRI · SPINLON I SILKEBORG

Fremtidsopgaverne løses i fællesskab

Faneborg ved monumentet af Bernadotte i Kruså og tale i Padborg-lejren af den nye amtsborgmester.

Mange mennesker var kommet til mindelunden i Kruså og tog senere til Padborg-lejren for at overvære mindehøjtideligheden i anledning af 25-året for befrielsen. I Kruså talte politiassistent Egebjerg Andersen, Graasten. Han sagde bl.a.:

- Vi er samlede på et historisk sted. Det var her i Kruså, nazismens krigsmaskine tromlede gennem den 9. april 1940. Besættelsens første snigmord skete ikke langt herfra i Padborg, hvor 3 af grænsens trofaste vogtere, de blå gendarmere, blev skudt ned fra baghold.

Denne grænse var også det sidste stykke Danmark, som gestapos mange fanger så, når de blev deporteret til dødslejrene i Tyskland til umenneskelige forhold. Mange bukkede under for pinsler og sult, og vi, der endnu havde livet i behold, var klar over, at kun et under kunne bringe os hjem.

Dette under skete. Folke Bernadotte og hans mange hjælpere i Røde Kors udrettede, hvad ingen af os havde turdet håbe.

Da vi i de hvide busser passerede Kruså for nordgående, ville vi synge, men tanken om alle vore kammerater, der var blevet dernede, kvalte sangen.

Men kvalte gråden sangen, så lyste den hjælpsomhed, som denne egns beboere viste os på vejen til Frøslev-lejren, så meget mere op. Her var al tale om medmenneskelighed omset i handling.

Derfor skal denne 25 års dag for Danmarks befrielse ikke stå i hadets men i taknemlighedens tegn. Det eksempel, som grænseegnens folk viste, og som Folke Bernadotte gav os, skal vi prøve at leve op til.

Mange så store syner i Frøslev-lejren.

I Padborg bød politimester Iver Møller, Graasten, i sin egenskab af formand for Frøslev-museets kontaktudvalg velkommen, og derefter talte amtsborgmester Erik Jessen, Aabenrå.

Han sluttede med at sige:

De sidste 25 år blev de store udviklingsår, også for vor landsdel. Nord-slesvig er ikke mere aparte, men er fuldtud blevet en del af det danske samfund. Også 1970 bliver engang værd at mindes. Det er det år, da den ny Sønderjyllands Amtskommune så dagens lys, da for første gang hele Nordslesvig samledes under en kommunal ledelse.

Mange, der sad i Frøslev-lejren, så store syner og tænkte store tanker om, hvad der skulle ske, når de kom hjem. Også fremover vil der være brug for mange, der kan fostre store tanker og ideer til praktisk virkelighed.

Vi har i 1970 et stærkt grundlag til at gå videre på. Lad os i fællesskab løse den kommende tids opgaver til gavn for de mennesker, der bor i vor landsdel og gøre det i taknemlig erindring om dem, der gjorde arbejdet før os.

HALVARD M. LANGE, Norges udenrigsminister i årene 1946-1965, er død på Rikshospitalet i Oslo. Han blev 68 år gammel.

Med Halvard Lange har Norge mistet en statsmand af betydeligt format. Som udenrigsminister gennem 19 år nød han international anseelse som ingen anden norsk politiker i nyere tid. I en periode, præget af spænding og krise, trusler og pres, var det en lykke for Norge at have Lange som leder af norsk udenrigspolitik. Ved sin ro og principfasthed, sin personlighed, sikkerhed og faglige dygtighed blev han et stort aktiv for Norge. Hans ord vejede tungt i internationale forsamlinger, og Halvard Lange skabte goodwill og respekt om Norge.

Under den nazistiske besættelse af Norge blev Lange i 1943 deporteret til koncentrationslejren Sachsenhausen hvor han måtte tilbringe to år, inden han i april 1945 blev bragt til

Sverige af det svenske Røde Kors. Mindre end et år efter blev han udenrigsminister i Arbejderpartiets regering. I Sachsenhausen var han fangekammerat med Einar Gerhardsen, Arnulff Överland, Niels Langhelle, Svend Oftedal og Odd Nansen, en søn af Fritjof Nansen.

Under et ophold i København veklede jeg nogle ord med Halvard Lange.

- De forlanger, at vi skal glemme sagde jeg.

- Vi skal videre, men glemme, det kan vi ikke, lød udenrigsministerens svar.

F.k.

MINDEDAG FOR OPSTAND I WARSZAWA

20/4.

På 27-års dagen for opstanden i Warszawa i 1943 samledes omkring 800 polske flygtninge i Danmark i går i Mindelunden i Ryvangen, hvor der blev nedlagt krans. Efter højtideligheden blev der i Det Ny Teater i København vist den polske modstandsfilm Requiem for 500.000. Mindedagen var arrangeret af Komiteen for kontaktcentret for Flygtninge, og til højtideligheden var desuden inviteret en række tidligere danske modstandsfolk.

5/6.

MÜNCHEN. Adolf Hitlers økonomiske rådgiver, Hjalmar Schacht, døde i dag i München. Han blev 95 år.

Schacht var præsident for Nazitysklands centralbank og var hjernen bag Hitlers økonomiske politik. Året efter den nazistiske magtovertagelse i 1933 udnævntes han til finansminister.

JENS BROCHMANN

Inkassator Jens Brochmann, Horsens er pludselig afgået ved døden.

Han sad i Neuengamme fra okt. 1944 til hjemkomsten med »De hvide Busser«.

Inden Neuengamme sad han i Horserød og derefter i Frøslev.

Han skulle have tilbragt en del af sommerferien sammen med familien i Kammeraternes Hjelpefonds feriehjem på Kegnæs. Han glædede sig meget til denne ferietid.

JOHN HANSEN A/S

ENTREPRENØRER

Jord-, kloak-, murer-, jernbeton-
og tømrerarbejde

Typehuse:
Modulhuset — Egehuset
Kelbohuset

Frydensbergvej 19, Stenløse
Tlf. (03) 170191

HANS SCHWARZ

Generalsekretæren for den internationale sammenslutning af tidligere fanger fra koncentrationslejren Neuengamme, Amicale Internationale de Neuengamme, Hamburg er pludselig afgået ved døden den 5. april i en alder af 66 år i Hamburg.

Hans Schwarz var født i Wien i 1904. I sin tidlige ungdom tilsluttede han sig den socialdemokratiske ungdomsbewægelse, hvor han blev funktionær og senere sekretær. For sin deltagelse i februaropstanden i Wien i 1934 blev han arresteret af det østrigske politi i begyndelsen af 1935. Han sad derefter to år i fængsel uden dom. I 1937 blev han stillet for retten sigtet for højforræderi, blev frifundet for denne sigtelse, men blev idømt en straf på tre års sikkerhedsforvaring.

Ved den tyske okkupation af Østrig i 1938 blev han overført til Gestapo-fængslet i Wien. Her nægtede han at underskrive en anerkendelse af den tyske annekstion af landet. Han blev derefter i september 1938 deporteret til koncentrationslejren Dachau ved München, hvor han var fange til oktober 1944. I Dachau blev Hans Schwarz efter få måneders forløb lejrskriver. I oktober 1944 kom han i den yderste livsfare, da der kom ordre fra Ernst Kaltenbrunner, der tidligere havde været chef for det østrigske SS-korps og nu var Heydrichs efterfølger som chef for sikkerhedspolitiet m.m. i Berlin om, at Schwarz skulle ryddes af vejen. Han blev derefter af den illegale lejrledelse i Dachau puttet ind i en transport på 1000 fanger til Neuengamme. Her blev Hans Schwarz også lejrskriver og fungerede som sådan til befrielsen i maj 1945.

Som lejrskriver i Neuengamme kom han i forbindelse med de mange danske fanger, der gik igennem den ene lejr i 1944/45. Han gjorde en kæmpeindsats for at hjælpe sine fangekammerater og var som i Dachau en af de ledende kammerater, der organiserede samarbejdet mellem de politiske fanger af alle nationer i kampen for at overleve det nazistiske ragnarok.

Efter krigen bosatte Hans Schwarz sig i Hamburg. Han blev et af hovedvidnerne i de store processer mod krigsforbryderne fra Neuengamme og Dachau. Han var også i 1946 i

København for at vidne mod danske SS-folk, der havde gjort tjeneste i Neuengamme.

Hans Schwarz skabte et kæmpear-kiv. Hans Schwarz var en af initiativtagerne til oprettelsen af den internationale sammenslutning af tidligere fanger fra Neuengamme. Han samlede i Hamburg et kæmpemæssigt arkiv af dokumenter, beretninger, billeder og litteratur om denne lejr. Han udarbejdede et kartotek med navne, data og fangenummer på fanger, der var døde i eller havde været i lejren. Dette fik stor betydning for det eftersøgningsarbejde, der blev gjort og stadig gøres endnu 25 år efter for at finde frem til personer, der forsvandt i det tredje riges fængsler og koncentrationslejre i årene 1940-45.

Hans Schwarz var utrættelig. Han var også med i det internationale arbejde omkring KL. Dachau, hvor han bl.a. var tilsynsførende ved museet, der er skabt her.

Et stort menneske.

Schwarz arbejdede gennem årene for at få rejst et mindesmærke i Neuengamme for lejrens 55.000 døde. Dette lykkedes, og med ham

som en af organisatorerne, kunne man i november 1965 indvie mindeparken i Neuengamme i overværelse af en tusindtallig skare af tidligere fanger og efterladte fra mange europæiske nationer.

Hans Schwarz var et enestående menneske. Han færdedes overalt, hvor der blev holdt møder og mindehøjtideligheder. Han kortlagde alle Neuengammes mange arbejdskommandoer. Han førte en omfangsrig korrespondance og var altid parat til at hjælpe kammerater og efterladte. Ingen gik forgæves til ham.

Hans Schwarz blev alvorligt syg under et besøg i Wien i december sidste år, men kom sig tilsyneladende. For hans mange venner i Danmark kom meddelelsen om hans død som et chock, idet han deltog i et møde i den danske Neuengamme-forening den 4. april og i generalforsamlingen i S sammenslutningen af Danske Fanger fra Frihedskampen 1940-45 den 5. april i København. Hans Schwarz havde viet sit liv til kampen mod krig og fascisme. Han gav aldrig op. Han mistede ikke troen på, at en ny og bedre verden kunne bygges op.

Niels Otto Køster

Fra den britiske RAF-flyvergrav i Skarrild ved Herning.

I Herning fejrede man 5. maj ved at nedlægge kranser ved Kaj Munks mindekor i Hørbylunde, i Herning bys egen mindepark, og på RAF-flyvergravene på Skarrild kirkegård, hvor man har jordfæstet fire britiske, to canadiske og en australsk flyver. De blev skudt ned med deres fly ved Clasonsborg den 24. august 1944. På vort billede ser man ekspeditionssekretær Robert Dalbøl, Herning, nedlægge Frihedsfondens krans ved flyvergravene. Desuden var flyvestation Karup og RAF repræsenteret, sidstnævnte ved groupcaptain G. N. Rushen.

<p>CARL NIELSEN'S BOGHANDEL</p> <p>Haderslev</p>	<p>SCANBOILER</p> <p>HERNING</p>
<p>FJELLERUP BRUGSFORENING</p> <p>Fjellerup</p>	<p>VÆRN OM VORE SMUKKE BADESTRANDE!</p> <p>A. R. - Ikast</p>
<p>HJELM's BOLIGHUS Nørregade 32 - Køge Tlf. 65 06 30</p>	<p>Landbosparekassen Frederiksgade 18 - Thisted</p>
<p>G. Balsner Posthustorv 4 Skive</p>	<p>SV. O. NYGAARD Varde</p>
<p>R. FREINSILBER Randers</p>	<p>RONDO RADIO Stengade 24 - Helsingør</p>
<p>JOHAN & AXEL HORNBECH A/S Frugtsaft - Marmelade Hadsund</p>	<p>FREDE BUUR-ANDERSEN Tømrermester Herning</p>
<p>TASSO STØBEGODS St. Torvegade 7 Rønne</p>	<p>J. LARSEN HELSINGØR</p>

<p>A/S Vestfyns Elforsyning ASSENS</p>		<p>STØT DANSK ARBEJDE B. S. F.</p>	
<p>Arkitektfirmaet Salling Mortensen HØJBJERG</p>		<p>HJØRRING TRÆSKOFORRETNING A/S Hjørring</p>	
<p>Protese så tandlægen P. K. N. M.</p>		<p>SKANDINAVISK LINIETRAFIK A/S Tuborg Havn – Hellerup</p>	
<p>Bangsbo Sparekasse Søndergade 147 Frederikshavn</p>		<p>RYØ A/S Ingeniørfirma Aalborg</p>	
<p>L. W. SPONNECK Kjærstrup pr. Holeby</p>		<p>STRØMMENS HANDELSSELSKAB A/S Randers</p>	
<p>RIBE LYSTRYK Lystryk af enhver art Giørtzvej 4 – Ribe</p>		<p>MOTOR COMPAGNI Thorkild Sørensen Næstvedvej 76 – Skælskør</p>	
<p>STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND! T. F. L. L.</p>		<p>P. JACOBSEN Roskilde</p>	
<p>F. FRIEDMANN & SØN Bomporten 3 Gentofte</p>		<p>H. NÆSTED Hillerød</p>	
<p>Værn om naturen! AA. C. K.</p>		<p>K. LINDSCHOUW Advokat Skt. Knudsgade 1 – Ringsted</p>	
<p>RUDERSDAL AUTO-SERVO Kongevej 120 – Holte</p>		<p>Luno Møbler Volden 6 Århus</p>	

<p>FALCK-ZONEN Trindsøvej Aarhus</p>	<p>SKJELSKØR BANK</p>	<p>RINGKØBING RUGBRØDSFABRIK</p>
<p>UNGE HJEMS HØJSKOLE Skåde pr. Højbjerg Tlf. (06) 27 17 77</p>	<p>Værn om vore smukke strande! E. M. P. H.</p>	<p>POUL PEDERSEN SKOTØJ Bredgade – Kolind</p>
<p>STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND A. E. – Valby</p>	<p>Luthersk Missionsforenings Højskole HILLERØD</p>	<p>F. A. F. Svendborg</p>
<p>I. PETERSEN Beslagfabrik NIBE</p>	<p>S. MØLLGAARD Ruds-Vedby</p>	<p>GRAABRØDRE FARVEHANDEL Jernbanegade 6 Odense</p>
<p>K. & O. STEEN Tandteknik ESBJERG</p>	<p>A. C. L. ØSTERAA Aalborg</p>	<p>Gå i kirke! A. H. H.</p>
<p>TOMMERUP'S BOGTRYKKERI</p>	<p>J. L. BECH & CO. Torvet 20 Horsens</p>	<p>CARL C. BIEHL Bogtrykkeri Slotsgade 15 – Graasten</p>
<p>Hilsen fra KØGE KOMMUNE</p>	<p>E. TERP Bjerggade 18 – Køge</p>	<p>Værn om vor skønne natur! M. H. + H. M.</p>
<p>Værn om naturen! V. A. S.</p>	<p>VEJLE MARGARINEFABRIK A/S</p>	<p>HANS HENRICHSEN & CO. A/S Brogade 12 – Nykøbing F.</p>
<p>BRÆDSTRUP TRÆLASTHANDEL A/S</p>	<p>DITLEV IDORN Skomagerforretning Gilleleje</p>	<p>S. B. DEKORATION Nygaardsvej 41 Esbjerg</p>
<p>Carl C. Biehl Bogtrykkeri Slotsgade 15 Grästen</p>	<p>N. N. MØLLER & SØN A/S I. P. Nielsensvej 5 Ringkøbing</p>	<p>RINGKØBING AUTOMOBILFORRETNING A/S Herningvej 46 – Ringkøbing</p>

SAHA	EGON'S BLOMSTER Tønder	E. BARTRAM Tandteknik Vestergade 4 - Aarhus
A/S RANDERS ASFALT- & TJÆREFABRIK Hvidemøllevej 7 Randers	Carl Hans Schmidt Papir en gros	EMSA L
TEKSTILARBEJDERNES FAGFORENING Ikast	J. C. HANSEN v/ Lennart Hansen Urmager - Guldsmed Optiker AUGUSTENBORG	J. H. MØLLER Aarhus
HANS KOFOED Murermester Egelund Rø - Gudhjem	D.T. POULSEN Planteskole Kelleris pr. Kvistgård (03) 23 33 66	J. LARSEN HELSINGØR
MINI RADIO & FJERN SYN Vestergade 11 Herning	P. T. LARSEN Installatør Hillerød	CHR. RABECH & SØN Smedemestre Brande
S. LØVSTAD Foto - Kino Herning	J. L. HOLM Herreekvipering ULFBORG	HANS OUTZEN'S MØBELFABRIK Tønder
ANDERSKOUV & THOMSEN Rådg. ingeniørfirma Herning-Esbjerg	Malerarbejde af enhver art udføres. Overslag og tilbud uden forbindende PEDER POULSEN Svendebjergvej 3, Hvidovre Tlf. 78 06 83	VÆRN OM NATUREN! V. M. H.
CENTRUM HERREEKVIPERING Himmerlandsgade 93 Års	CHR. HØEGH Tømrermester Silkeborg	VÆRN OM NATUREN! L. P., Aalborg
Balle Ungdomsskole Balle pr. Bredsten	MALERBODEN I. Ørum LØKKEN	
HANS OLESEN Sejlmageri Havnen - Hirtshals	BAK LARSEN & CO. Bogtrykkeri VIBORG	TAGE TRABJERG Tandhjulsfabrik Finlandsgade 31 - Aarhus

BORREMOSE Ungdomsskole

Kgs. Tisted 9600 Aars

Telf. (08) 65 60 44

Elever (08) 65 60 48

Fællesskole for 15-18 årige svarende til 8., 9. eller 10. skoleår. 2. års kursus.

10 mdr.s skoleår fra 20. august til 20. juni.

Statskontrollerede prøver efter 9. og 10. skoleår.

FAABORG SPARE- OG LAANEKASSE

KORINTH SPAREKASSE - V. AABY SPAREKASSE - V. HÆSINGE SPAREKASSE
BROBYVÆRK SPAREKASSE - JORDLØSE SPAREKASSE - SPAREBUSSEN

K. Jørgensen

Silkeborg

HØJER UNGDOMSSKOLE

v/ Forstander HØJER

HØJER

VÆRN OM

NATUREN!

L. R. S.

UNIGRAFIA

Reproduktionsanstalt
Østerbro 38 - Odense

H. THAARUP

Malermester

Lille Fredensvej 7
Charlottenlund

Industri- & Håndværkerskolen

Nykøbing Falster

RAF-flyvers mor sender hvert år blomster.

Under et af Royal Air Forces togter til Danzig, hvor bl.a. en ubådsbase skulle bombes, blev et af flyene på hjemturen over Danmark ramt alvorligt. Det nåede dog til Midtjylland, inden det styrtede ned på gdr. Svend Andersens mark ved Aastruplund, 3-4 km sydøst for Brædstrup. Alle de syv ombordværende flyvere, tre englændere og fire canadiere, omkom sammen med deres maskine. Efter krigen har egnens befolkning rejst et særpræget mindesmærke over flyverne. Nøjagtigt på nedstyrtningssstedet, i et markskel, hvortil der ikke fører nogen sti, så ikke mange kender stedet. Af metallet fra den ene vinge, som folk på egnen sikrede sig, inden det tyske militær kom til stede. Og hos sølvvarefabrikant V. S. Sørensen, Horsens, er navnepladen fremstillet.

Dee var flyets kaptajn. I tidens løb har pårørende til flere af flyverne besøgt stedet og er meget taknemmelige for den måde, hvorpå det er indrettet og holdes. Flyverne er jordfæstet på Ry kirkegård.

Whites mor sender hvert år til jul 10 shillings til blomster. Ligesom Dees enke også er flink til at skrive til familien Andersen-Lund, undertiden med penge til blomster.

Jean.

De erhvervshæmmede

BESTYRELSESLISTE

Landsledelsen

Landsformand Alberti Hansen, Arildsgård 41, 2700 Brønshøj, tlf. Bella 3162.
Næstformand Kai Wadsbach Petersen, Guldbergshave 29, 2200 København N., tlf. 39 77 27
Sekretær Arne Hedegård Rasmussen, Bredegrund 19, 2300 København S.
Kasserer Hefty Jensen, Hillerødgade 40, 2200 Århus N., tlf. (06) 16 63 18.

Københavns afd.

Formand Alberti Hansen, Arildsgård 41, 2700 Brønshøj, tlf. Bella 3162.
Næstformand Aksel Andersen, Camilla Nielsensvej 28, 2000 København F, tlf. 71 19 79.
Sekretær Kai Wadsbach Petersen, Guldbergshave 29, 2200 København N., tlf. 39 77 27.
Kasserer Hefty Jensen, Hillerødsgade 40, 2200 København N., tlf. 34 80 91.

Det sociale Udvalg

Alfred Senn, Rylemosen 11, 2600 Glostrup, tlf. 45 02 60.
 Arne Snedevig Jensen, Sdr. Boulevard 132, 1720 København V., tlf. 21 50 43.

Protokolfører

Hemming Theisen, St. Strandstræde 10, 1255 København K., tlf. Palæ 8717.

Det sociale Udvalg træffes mandag kl. 19-21 i Admiral Gjeddes Gård, St. Kannikestræde 10, tlf. Byen 5160.

Århus afd.

Formand Alfred Bertelsen, Trøjborgvej 76, 8200 Århus N., tlf. (06) 16 63 18.
Næstformand Holger Nielsen, Fuglesangalle 105, 8210 Århus V., tlf. (06) 16 57 72.
Kasserer Petro Hansen, Illerupvej 14, 8200 Århus N., tlf. (06) 16 27 78.
Sekretær Anna Strunge, Otto Rudsgade 39, 8200 Århus N., tlf. (066) 16 98 12.

Ålborg afd.

Formand Frederik Olesen, Odinsgade 16 B, 9000 Ålborg.
Kasserer Charles Christensen, Lollandsgade 31, 9000 Ålborg.

Esbjerg afd.

Formand Halvor Thomassen, Torvegade 159, 6700 Esbjerg.
Kasserer Sigfred Jensen, Nørrebrogade 90, 6700 Esbjerg.
Sekretær A. Okholm, Norgesgade 59, 6700 Esbjerg.

Odense affd.

Formand Aksel Søndergård, Østerbækvej 84, 5000 Odense, tlf. (09) 11 55 65.
Sekretær Petre Petersen, Rødegårdsvej 59, 5000 Odense, tlf. (09) 12 97 47.
Kasserer Alfred Lunde, Mågevej 8, 5000 Odense.

Hillerød afd.

Formand Tonny Hansen, Gadevangsvej 97, 3400 Hillerød, tlf. (03) 26 11 63.
Sekretær Ove Laursen, Dyssekilde, Ganløse Bund, pr. Måløv 2760, tlf. (03) 18 30 46.

Generalforsamling

Landsforeningen af KZ-fanger fra Neuengamme

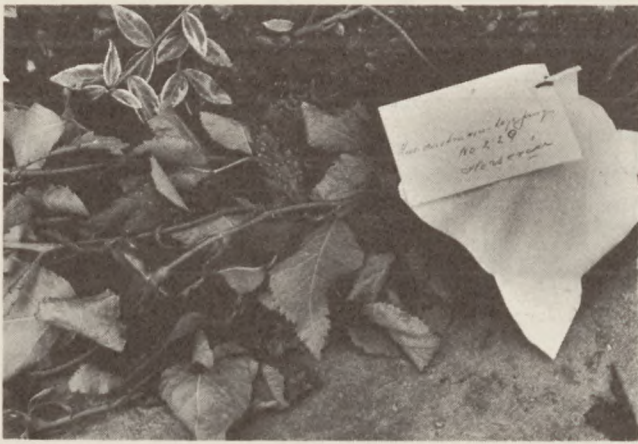
Generalforsamlingen den 27. april blev holdt i Malerne Hus i Stengade. Ved et uheld var generalforsamlingen samme aften, som Erhvervshæmmede holdt deres generalforsamling.

Det vil der blive rådet bod på, idet der organisationerne imellem vil blive orienteret om møder og lign. Til generalforsamlingen var mødt en talrig og interesseret forsamling. Landsforeningens sekretær N.O. Køster måtte aflægge beretningen, da foreningens formand E.H. Grome på grund af en ondartet forkølelse, der havde slået sig på stemmebåndet, ikke kunne sige ret meget. Den omfangsrige beretning, der blev suppleret af formanden og næstformanden Bernth Johannesson, der redegjorde for arbejdet i Sammenslutningen blev enstemmigt godkendt af forsamlingen. Regnskabet blev ligeledes godkendt. På valg var E.H. Grome, Køster, Mogens Pedersen og Hemming Theisen, der alle blev genvalgt.

I stedet for afdøde redaktør Oluf Rikhof nyvalgtes Hans Bøjlund Sørensen,, Kolding til medlem af bestyrelsen. Som suppleanter til bestyrelsen valgtes Arnold Jensen, Kibæk og L. Kjøngerskov, Gedser. Til revisorer genvalgtes Arne Hedegård Rasmussen og Kjøngerskov. Til fanebærer genvalgtes Ove Laursen.

I forbindelse med den officielle indvielse af grunden for plejehjemmet i Roskilde - »Bernadotttegården« - den 5. maj, hvor greve Folke Bernadottes enke grevinde Estelle Bernadotte af Wisborg var tilstede og plantede et træ, overrakte Landsforeningen af kz-fanger fra Neuengamme foreningens æresstatuette til grevinde.

Ved en reception på Frihedskollegiet på Frederiksberg den 22. maj i anledning af kontorchef Th. Diges 60-års fødselsdag overrakte en deputation fra Neuengamme - foreningen kontorchef Dige et eksemplar af æresstatuetten.

Hilsen til fange nr. 229.

I Vejle blev 4. og 5. maj fejret under ret stille former. Byens største boglade, tilhørende viceborgmester J. Munch-Christensen selv i sin tid meget aktiv i byens modstandsbevægelse, og i sommeren 1945 skrev han ligefrem en lille bog om Vejle under besættelsen, hvori en del historisk stof er bevaret om den tid, - havde her op til 25-års-dagen i sit kunstgalleri i tilslutning til forretningen arrangeret en stor udstilling af sit materiale fra dengang. Ting, som bagefter for størstedelen skænkes af ham til det nystiftede Byhistorisk Arkiv under Vejle Museum. Den 4. maj kl. 18,30 - netop da Montgomery modtog den tyske kapitulaton - nedlagde byen og Frihedsfonden kransede ved mindesmærket på Vejle ndr. kirkegård, rejst for 11 faldne her fra byen. Naturligvis havde også mange pårørende og andre private lagt krans og buketter. Især var den her afbildede buket rørende. På vedhængende kort stod bare »Koncentrationslejr fange nr. 229, Horserød«.

Den 11. april var det 25 år siden, at fangerne i den berygtede nazistiske koncentrationslejr Buchenwald blev befriet. I denne lejr gennemgik 238.980 fanger fra 23 forskellige nationer utrolige lidelser. 161.000 blev sat til umenneskeligt hårdt arbejde eller sendt til om muligt endnu værre lejre, og 56.545 mennesker mistede her livet. Dette nationale mindesmærke i Buchenwald står på Ettersberghøjen nord for Weimar og er skabt af professor Fritz Cremer, der har søgt at symbolisere fangernes ydmygelse og ukuelige livsvilje.